

STEPSKI LUNJ *Circus macrourus*

Pallid Harrier – three observations of single migrating individuals in 2010 and 2011; juvenile on 5 Sep 2010 and adult male on 26 Mar 2011 at Medvedce reservoir (UTM WM53, NE Slovenia), individual in 1st-summer plumage on 3 May 2011 at Vrbje near Žalec (UTM WM12, E Slovenia); all records confirmed by the National Rarities Committee – KRED as the 6th, 7th and 9th for Slovenia after 1 Jan 1950, respectively

V letih 2010 in 2011 sem imel večkrat priložnost opazovati stepskega lunja. Dne 5.9.2010 sem se z Alenom Plojem in Juretom Novakom odpravil na celodnevni teren na zadrževalnik Medvedce. Vodnih ptic je bilo sprva veliko, vendar so jih lovci pregnali več kot polovico. Zato smo sklenili, da nekaj pozornosti namenimo okoliškim njivam in travnikom. Ko smo s terenom že zaključevali, je nizko nad tlemi priletel prvoleten osebek stepskega lunja. Na območje je priletel iz vzhodne smeri, let pa je nadaljeval proti JZ. Ker je stepski lunj redka vrsta, smo bili sprva pri določitvi nekoliko v dvomih, vendar sta izraziti svetli ovrtnik ter črno polje nad njim govorila v prid tej vrsti. Ko je ptica začela krožiti, smo si jo lahko ogledali še skozi spektiv in ugotovili, da ima spodnjo stran sekundarnih letalnih peres skoraj črno, brez kakršnihkoli prog, kot je to običajno pri močvirskem lunju *C. pygargus*. Prav tako ptica spodaj ni imela črnega zunanlega roba peruti (slika 6). To je bilo prvo potrjeno opazovanje stepskega lunja na zadrževalniku Medvedce (BORDJAN & BOŽIČ 2009, D.BORDJAN *osebno*). S to redko vrsto smo na isti lokaciji ponovno imeli srečo dne 26.3.2011 na celodnevem spremljanju selitve ujed. Ob koncu popisa malo po 17. uri smo Alen Ploj, Tilen Basle in pisec tega članka zabeležili odraslega samca stepskega lunja. Nizko nad njivami severno od zadrževalnika je priletel iz zahodne smeri, pot pa nadaljeval proti vzhodu (slika 7). Tega dne smo prešteli še 16 rjavih *C.aeruginosus* in tri pepelaste lunje *C. cynaeus*. S stepskim lunjem sem se ponovno srečal 3.5.2011 ob ribniku Vrbje pri Žalcu. Tokrat sem opazoval osebek v prvem poletnem perju, podobno kot leto prej v podobnem času (GAMSER 2010B). Sprva je krožil precej nizko nad tlemi, nato pa odjadral proti vzhodu (slika 8). Ta dan je bil nasploh dober za selitev ujed. Opazil sem še osem rjavih lunjev *C.aeruginosus*, pet sršenarjev *Pernis apivorus* in 31 rdečenogih postovk *Falco vespertinus*. Vsa opazovanja je potrdila Nacionalna komisija za redkosti – KRED kot 6., 7. in 9. opazovanje stepskega lunja v Sloveniji po 1.1.1950 (kategorija A).

Matej Gamser, Na griču 3, SI-3202 Ljubecna, Slovenija,
e-mail: matej.gamser@gmail.com

Slika 6 / Figure 6: Stepski lunj / Pallid Harrier *Circus macrourus*, zadrževalnik Medvedce, 5.9.2010 (foto: J. Novak)

Slika 7 / Figure 7: Stepski lunj / Pallid Harrier *Circus macrourus*, zadrževalnik Medvedce, 26.3.2011 (foto: A. Ploj)

Slika 8 / Figure 8: Stepski lunj / Pallid Harrier *Circus macrourus*, Vrbje, 3.5.2011 (foto: M. Gamser)

JUŽNA POSTOVKA *Falco naumanni*

Lesser Kestrel – one female observed between 3 and 9 May 2010 at Viševke, Lake Cerknica (UTM VL56, S Slovenia) in the company of up to 91 Red-footed Falcons *F. vespertinus*; this is the third record

for the site and only sixth for Slovenia after 1994, when species disappeared as a breeding bird from the last known nesting area at Ljubljansko barje (central Slovenia)

V začetku maja 2010 sem večkrat obiskal predel Cerkniškega jezera med Viševkami in Retjem vzhodno od Dolenjega jezera, kjer v času selitve redno prenočujejo rdečenoge postovke *F. vespertinus*. Dne 3.5.2010 sem na tem mestu med 91 rdečenogimi postovkami opazoval tudi samico južne postovke. V primerjavi s prav tako tam čepečimi postovkami *F. tinnunculus* je bila videti občutno manjša. Za potrditev pravilne določitve vrste sem jo opazoval skozi spektiv z razdalje manj kot 50 m in lepo videl njene bele kremplje ter značilna svetla lica. Južno postovko sem opazoval tudi naslednji dan, takrat med 88 rdečenogimi postovkami. Dne 6.5.2010 je posedala po drevesih med 71 rdečenogimi postovkami. Zadnjič sem omenjeno južno postovko opazoval 9.5.2010, ko je sedela na topolu na vzhodni strani Viševk skupaj z devetimi rdečenogimi postovkami. Po travnikih in pašnikih Viševk sta lovila še dva močvirska lunja *Circus pygargus*. KMECL & RIŽNER (1993) v pregledu ptic Cerkniškega jezera navajata samo eno opazovanje južne postovke, in sicer iz leta 1989. V času, ko je še gnezdila na Ljubljanskem barju, jo označujeta kot naključnega gosta jezera. Potem ko je gnezdeča populacija izginila leta 1994 na Ljubljanskem barju (ŠTUMBERGER 2002B), je bila južna postovka do opisanega opazovanja v Sloveniji zabeležena zgolj petkrat: en osebek 15.4.1995 pri naselju Voglje ob avtocesti Ljubljana–Naklo (ŠTUMBERGER & MARČETA 2002), devet osebkov 10.4.1998 na Šentjakobskem polju pri Krakovskem gozdu, en osebek 13.5. istega leta nedaleč stran pri Gorenji Gomili (ŠTUMBERGER 2002B), en osebek 5.4.2000 pri Krakovskem gozdu (D. ŠERE *osebno*) ter en osebek 21.5.2002 na Cerkniškem jezeru (B. RUBINIČ *osebno*).

Dejan Bordjan, Nacionalni inštitut za biologijo, Večna pot 111, SI-1000 Ljubljana, Slovenija, e-mail: dejan.bordjan@gmail.com

ŽERJAV *Grus grus*

Crane – one 2y and one adult individual observed on the same locality at Sodna vas near Podčetrtek (UTM WM41, E Slovenia) on 8 Mar and 5 Apr 2011, respectively; probably the first records from this part of Slovenia

Dne 8.3.2011 sem se zjutraj peljal v službo v Podčetrtek. V kraju Sodna vas sem na njivi zagledal nekaj tedaj meni še neznanega, na visokih nogah. Ptica je stala oziroma počivala. Previdno sem ustavil, odprl okno avtomobila in začel fotografirati. Pritiskal sem na sprožilec in ugotavljal, da kljub bolj sivemu jutru z aparatom ni vse tako, kot bi moralo

biti. Fotografije na zaslonu so bile namreč zelo meglene. Pa sem le ugotovil, da je objektiv zarošen. Potem sem naredil še nekaj fotografij in se odpeljal naprej v upanju, da bo ptica čez nekaj ur še vedno na istem mestu. In res je bila, le da je sedaj hodila po bližnji njivi. Ponovno sem naredil nekaj fotografij (slika 9). Že zjutraj sem opazovano ptico določil za drugoletnega žerjava. Dne 5.4.2011 me je na isti lokaciji znova čakalo presenečenje – tokrat odrasel žerjav. Glede na objavljene podatke v Sloveniji, zbrane v BORDJAN & BOŽIČ (2009), sem ugotovil, da sem verjetno prvi opazovalec vrste v tem delu Slovenije, je pa bil žerjav ob Sotli opazovan leta 1992, ko se je par teh ptic zadrževal v Jovsih (TRONTELJ & VOGRIN 1993).

Zdravko Podhraški, Na livadi 16a, SI-3250 Rogaška Slatina, Slovenija, e-mail: zdravko.podhraski@gmail.com

Slika 9 / Figure 9: Žerjav / Crane *Grus grus*, Sodna vas, 8.3.2011 (foto: Z. Podhraški)

DOTTEREL *Charadrius morinellus*

Dular – dva prvoletna osebkva opazovana dne 5.9.2010 v bližini vrha Slavnika (UTM VL14, JZ Slovenija, 1028 m n.v.) na nadmorski višini ca. 950 m; novi podatek z enega izmed kraških vrhov JZ Slovenije, kjer se vrsta morda redno pojavlja na selitvi. Opazovanje je potrdila Nacionalna komisija za redkosti – KRED kot 9. opazovanje vrste v Sloveniji po 1.1.1950 (kategorija A).

On 5 Sep 2010 at around 13.45 h, when descending from the summit of Mt Slavnik at Podgorje together with a couple of my friends, I caught sight of a juvenile Dotterel. We had reached the summit along the »direct route« and came down the longer route, which is partly passable by vehicle. The day was very windy, with only occasional sunshine. Given that Slavnik is 1,028 m a.s.l. and we had just started our descent, I would say that our observation took place at ca. 950 m a.s.l. The Dotterel was not alone, as we soon noticed there being two birds that preceded us